

Handelsblatt: Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Razgovarao: Till Hoppe

Handelsblatt: Gospodine Incko, protesti protiv vlade naišli su na velik odziv. Koliko su ljudi frustrirani?

Valentin Inzko: Demonstranti su ljuti što u politici u zemlji nema nikakvih rezultata. Razgovarao sam sa tim ljudima: radi se o gradskom stanovništvu, o mladim i obrazovanim, ali i o starim ljudima kojima je jednostavno dodijalo da nastave život dosadašnjim uhodanim tempom i bez stvarne perspektive. Zahtijevaju kako veću vladavinu prava, tako i ostvarenje postulata Sir Karla Poppera: "Živjeti znači rješavati probleme". Baviti se politikom ne znači gledanje sopstvenih ili interesa političke partije, nego rješavanje problema ljudi, a ne njihovo stvaranje.

Handelsblatt: Da li demonstranti zaista mogu nešto pokrenuti?

Valentin Inzko: Da, svakako. Samo što sam iznenađen koliko su političari neosjetljivi i koliko malo sluha imaju za demonstrante. Ima političara koji smatraju da se protestima neće baš ništa postići i da protest znače samo gubljenje vremena. Ja mislim da su u zabludi.

Handelsblatt: Ekonomija zemlje godinama stagnira. U kojoj mjeri je za to odgovorna bosanskohercegovačka politika?

Valentin Inzko: Ona snosi glavnu odgovornost. Dodatno je, međutim, nastala i globalna kriza. Prije svega previše je istorije i politike a premalo ekonomskih aktivnosti. Ovdje postoje mnogi zastupnici stranih preduzeća, kao što su Volkswagen, Arcelor-Mittal, Raiffeisen ili Meggle. Uz bolje investicione uslove moglo bi ih biti i više.

Handelsblatt: Šta bi se na prvom mjestu moralo promijeniti?

Valentin Inzko: Mnoge firme se žale na nedostatak odlučnosti ili na teško shvatljive postupke institucija. Jedan njemački investitor, na primer, već četiri godine čeka na moderniji zakon u oblasti šumarstva. Dodatni problem predstavlja velik broj različitih pravila, npr. u poreskom i radnom pravu. Odgovornim političarima su ti problemi poznati i što ih prije prevaziđu, to će biti bolje za investicionu klimu.

Handelsblatt: Da li međunarodna zajednica ne insistira dovoljno na promjenama?

Valentin Inzko: Ja sam sada četiri godine ovdje i trenutno su ambasadori i međunarodne organizacije više nego ikad ranije nezadovoljni ponašanjem političara. Već postoje neformalni prijedlozi, ali ne i odluke u smislu budućih postupaka. U svakom slučaju bismo morali razmisliti o novoj strategiji.

Handelsblatt: Kako bi ona mogla da izgleda?

Valentin Inzko: Potrebna nam je veća saradnja donatora. Podrška se mora bolje koordinisati i usloviti. Međunarodna zajednica već sedam godina sprovodi dosta rezervisanu politiku ne bi li političari vremenom preuzeli sve veću odgovornost. Međutim, od tada zemlja stagnira.

Handelsblatt: Kada će Bosna i Hercegovina – ako uopšte – pristupiti EU?

Valentin Inzko: Za taj put su potrebne teške promjene u mnogim oblastima, sa kojima se može uhvatiti u koštac isključivo država sa funkcionalnim strukturama. Proces pristupanja EU može ubrzati samo radikalna promjena političkog razmišljanja. Sa trenutnom politikom zarobljenom u etno-teritorijalnim šablonama teško da će doći do bilo kakvog napretka.